

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/16/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119201776
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119201776.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom PhD. v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: Z. C., H.. X.XX.XXXX, C. L. XXX, XXX XX L. o zaplatenie 2.437,08 eur s prísl. takto

rozhodol:

I. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 24.1.2019 domáhal zaplatenia istiny vo výške 2.437,08 eur, zmluvného kapitalizovaného úroku vo výške 99,92 eur, kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 1,26 Eur, zmluvného úroku vo výške 12 % ročne z istiny 2.437,08 eur od 29.12.2018 (28.12.2018 predčasné zosplatenie) do zaplatenia, žiadal priznať aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny a nezaplatených kapitalizovaných úrokov od 29.12.2018, ako aj trov konania. Nárok uplatnil z úverovej zmluvy zo dňa 12.7.2016, ktorou poskytol žalovanému úver vo výške 3.000 Eur. Žalovaný úver riadne nesplácal, preto listom ku dňu 28.12.2018 došlo k predčasnému zosplateniu úveru.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril napriek tomu, že táto mu bola doručená ešte 22.2.2019.

3. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. l. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. l. 5 a nasl. je zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, na č. l. 8 a nasl. sú všeobecné obchodné podmienky žalobcu, na č. l. 18 a nasl. sú obchodné podmienky pre úvery občanom od žalobcu, na č. l. 26 je výzva na predčasné splatenie úveru, na č. l. 27 je opakované upozornenie, na č. l. 28 a nasl. je prehľad splácania do predčasného zosplatenia, na č. l. 49 je ospravedlnenie žalobcu z neúčasti na pojednávaní, ako aj ďalším spisovým materiálom.

4. Dňa 6.6.2019 tunajší súd vyhlásil rozsudok č. k. 16 Csp 16/2019-53, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 2 437,08 eura, kapitalizovaný zmluvný úrok vo výške 99,92 eura, kapitalizovaný úrok z omeškania vo výške 1,26 eura a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 2 437,08 eura od 29.12.2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu zamietavého výroku podal odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Pokiaľ súd prvej inštancie za nedôvodný považoval nárok na zmluvou dohodnuté úroky z dôvodu zosplatnenia úveru, poukázal na to, že existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom alebo cez analógiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý zmluvný úrok nie je viazaný na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 497 a ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, na ust. § 16 ods. 1 a § 13 ods. 3 Zákona č. 129/2010 Z.z. Žalobca uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zmluvné úroky, ktoré nemožno stotožňovať so zákonnými úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňujú. Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bol úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak realizoval. Poukázal na to, že pôvodne mienil zákonodarca Zákonom č. 106/2014 Z.z. meniť a doplniť Občiansky zákonník tak, že k § 53 ods. 9 sa mala na konci pripojiť veta - úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Navrhovaná zmena však nebola nikdy prijatá, čo dokazuje, že zákonodarca nikdy nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje dôvodnosť na tento úrok. Žalobca v odvolaní citoval viac rozhodnutí súdov podporujúcich jeho názor na to, že jeho nárok na zmluvou dohodnuté úroky z úveru nezaniká zosplatnením.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom č. k. 9 Co 86/2019-87 zo dňa 21.11.2019 potvrdil rozsudok v tej časti zamietavého výroku, ktorým súd prvej inštancie nepriznal úrok z omeškania 5 % ročne z nezaplatených kapitalizovaných úrokov 99,92 eura, vo zvyšku zamietavého výroku a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol najmä, že úlohou súdu prvej inštancie bude vyhodnotiť či je alebo nie je konkrétny nárok na úroky z úveru za zmluvou dohodnuté obdobie nárokom na nadobudnutie majetkovej hodnoty v zmysle legitímneho očakávania na jej uspokojenie. Ak opätovne dospeje k záveru, že z dôvodu zosplatnenia stráca veriteľ nárok na zmluvné úroky, svoje rozhodnutie odôvodní argumentáciou jednoznačne podporujúcou tento záver.

9. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi od ostatného pojednávania konštatujúc, že ostatné pojednávanie v predmetnej veci bolo dňa 6.6.2019 č. I. 51, na č. I. 53 sa nachádza rozsudok tunajšieho súdu č. k. 16Csp/16/2019-53 zo dňa 6.6.2019, na č. I. 57 a nasl. je odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, na č. I. 87 sa nachádza rozsudok KS PO č. k. 9Co/86/2019-87 zo dňa 21.11.2019, na č. I. 92 a nasl. je vyjadrenie žalobcu a na č. I. 106 sa nachádza žiadosť o ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní zo strany žalobcu a zistil tento skutkový stav:

10. Dňa 12.7.2016 bola uzavretá písomná úverová zmluva medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Žalovanému bol poskytnutý úver 3.000 eur s úrokovou sadzbou 12 % ročne. Žalovaný sa zaviazal úver uhradiť 96 mesačnými splátkami po 48,78 Eur, pričom splatnosť poslednej splátky bola stanovená na 25.6.2024. Celkove mal žalovaný zaplatiť žalobcovi 4.832,88 Eur. V zmluve je uvedená aj RPMN 14,64 % a jej priemerná hodnota 15,19 %.

11. Listom zo dňa 25.10.2018 označeným ako opakované upozornenie žalobca žiadal žalovaného o zaplatenie dlžnej sumy vo výške 78,98 eur najneskôr do 30.10.2018.

12. Listom zo dňa 28.12.2018 žalobca úver predčasne zosplatnil a vyzval žalovaného na úhradu jeho dlhu vyčísleného na sumu 2.598,26 Eur spolu s poplatkom za výzvu vo výške 30 eur.

13. Z výpisu splátok a prehľadu úhrad žalovaného vyplýva, že tento na istinu doposiaľ uhradil 562,92 eur, na úroky 705,36 eur a na poistnom 0 eur.

14. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie nasledovne právne posúdil:

15. Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade k 12.7.2016).

16. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 519 Občianskeho zákonníka právo veriteľa na náhradu škody spôsobenej omeškaním dlžníka nie je dotknuté; pri omeškaní s plnením peňažného dlhu možno však náhradu škody požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania.

18. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením

20. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

21. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

22. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

24. Podľa § 9 ods. 1 vety prvej citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

25. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

26. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú teda vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona.

27. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1.

28. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/.

29. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

30. Súd prvej inštancie po preskúmaní predmetnej spotrebiteľskej zmluvy konštatuje, že táto má všetky náležitosti tak, ako to predpokladá zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzavretia zmluvy, teda vyhovel žalobe, v časti zaplataenia istiny 2.437,08 Eur, kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 99,92 Eur, kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 1,26 Eur, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplataenej istiny 2.437,08 Eur od 29.12.2018.

31. Súd prvej inštancie zamietol žalobu vo vzťahu k zmluvnému úroku vo výške 12 % z istiny 2.437,08 eur po zosplatení, t. j. po 28.12.2018, pretože bez pochyb je to, že za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov, t. j. úverové obdobie. Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu, teda do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a žiadať si za to dohodnuté úroky. Od počiatku sú v záujme dodávateľa úroky na dohodnutú dobu, a to až do splatnosti úveru. Rovnako so zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ právo splatnosť posunúť. Niet však zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania aj po dobe splatnosti. Ak úrok nie je splatný do splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie a to či už zákonné (napr. úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. dohodnutú zmluvnú pokutu).

32. Prípadná dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškania a ďalších sankciách indikuje neprímeraný nárast dlhu v neprospech spotrebiteľa. Je potom nevyhnutná otázka vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody ohľadom úrokov popri úrokoch z omeškania a prípadných ďalších sankciách. Takýto odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách, je v neprospech žalovaného. Zákon totiž umožňuje po splatnosti priznať úroky z omeškania v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z..

33. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Kým dohodnutý úrok predstavuje cenu za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Takýto úrok predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Teda zosplatením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľ na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Ak teda spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. Inak by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Išlo by teda o stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľ by nemal žiadne garantované práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše došlo by k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky, a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takáto správanie dodávateľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

34. Súd prvej inštancie po vrátení veci odvolacím súdom súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu konštatuje, že v tomto štádiu konania bolo potrebné sa zaoberať už len nárokom žalobcu týkajúcim sa zmluvného úroku po zosplatení úveru.

35. Na tomto mieste súd prvej inštancie poukazuje, že Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 01.07.2000 sp. zn. 4 Obo 143/98 (R 59/1998), v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) uviedol, že „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ).“ (Je zrejmé, že Najvyšší súd SR sa v tejto veci vyjadroval k zmluve o úvere podľa ust. § 497 ObZ v spore obchodnoprávnom, pričom vo veci 6Cdo/113/2018 sa vyjadroval k zmluve o spotrebiteľskom úvere vo forme rovnakej zmluvy o úvere podľa ust. § 497 ObZ, a nakoľko je

otázka splatnosti úrokov vyjadrená v ust. § 503 ods. 1 ObZ, Najvyšší súd SR v oboch prejednávanych veciach vykladal rovnaké právne predpisy).

36. Je potrebné poukázať, že úverová zmluva je právny vzťah synalagmatický a teda právu užívať peniaze korešponduje povinnosť platiť z nich úroky. Aplikáciou ust. § 565 OZ veriteľ vyjadruje svoju vôľu, ktorou zaniká právo dlžníka užívať jeho peniaze a teda v zmysle ust. § 578 OZ zaniká nielen toto právo dlžníka, ale aj tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka platiť z peňazí veriteľa úroky.

37. Súd mal za nesporné, že úroky sú cenou peňazí. Úver sa dá prirovnať k nájmu peňazí. Zmluvné strany sa v úverovej (nájomnej) zmluve dohodnú na tom, že peniaze (vec) môže dlžník (nájomca) užívať po určenú dobu za určené úroky (nájomné). Ak dlžník (nájomca) užíva peniaze (vec) po určenej dobe, neznamená to, že strany sa dohodli na predĺžení doby trvania práva dlžníka (nájomcu) peniaze (vec) užívať. Naopak, jednostranným právnym úkonom podľa ust. § 565 OZ (výpoveďou) sa zmluva modifikuje tak, že dlžník (nájomca) nie je oprávnený užívať peniaze (vec) ani len v dohodnutej dobe a je povinný tieto peniaze (vec) spolu s nezaplateným úrokom (nájomným) vrátiť. Nevrátením peňazí (veci) sa nepredlžuje právo dlžníka (nájomcu) peniaze (veci) užívať a teda platiť tomu zodpovedajúci úrok ako cenu peňazí (nájomné ako cenu nájmu veci), ale nastupujú výlučne sankčné mechanizmy. V opačnom prípade, ako už bolo uvedené, by bol založený krajne nespravodlivý stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

38. Súd prvej inštancie má za to, že nakoľko sa v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere jedná o synalagmatický právny vzťah, účinným prejavom vôle veriteľa podľa ust. § 565 OZ zaniká právo dlžníka užívať veriteľove peniaze a tým zaniká tomu korešpondujúca povinnosť dlžníka platiť z poskytnutej istiny riadne úroky. Naopak, po účinnom vyhlásení predčasnej splatnosti podľa ust. § 565 OZ nastupujú mechanizmy sankčné, ktorými ex lege sú úroky z omeškania (ust. § 517 ods. 2 OZ) z nevrátenej istiny a nárok na náhradu škody (ust. § 519 OZ), ktorú však možno požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania.

39. Napokon súd prvej inštancie poukazuje aj na § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Z uvedeného je možné podľa názoru súdu prvej inštancie, že priznaním zmluvného úroku po zosplatnení by sa bezpochyby zhoršilo postavenie spotrebiteľa, čo by odporovalo uvedenému ustanoveniu Občianskeho zákonníka, pričom uvedené nekoliduje ani s vyššie citovaným § 519 OZ.

40. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

41. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

43. O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Vo veci mal žalobca plný úspech (žalovaný mal úspech len v zanedbateľnej časti zmluvného úroku vo výške 12 % ročne z istiny po zosplatnení a v úroku z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatených kapitalizovaných úrokov v sume 99,92 eur), preto mu vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % , pričom o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.